T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/40893 6K115

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYHAN BARUT'UN
TBMM 7/40893 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Türkiye, aktif fay hatları üzerinde yer alan bir deprem ülkesidir. 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Kahramanmaraş olan depremler, 11 ilde büyük yıkıma yol açmış; resmi verilere göre 50 bini aşkın vatandaşımız yaşamını yitirmiştir. Bu afet, yapı güvenliği, kentsel planlama ve afet hazırlık politikalarının önemini bir kez daha ortaya koymuştur.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve ilgili kurumların sorumluluğunda yürütülen afet risk azaltma çalışmaları kapsamında Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP) hazırlanmış olmakla birlikte, uygulamadaki ilerleme ve denetim mekanizmalarına ilişkin kamuoyuna yansıyan veriler sınırlıdır.

Türkiye'de yaklaşık 20 milyona yakın yapı bulunduğu, bunların önemli bir bölümünün 1999 öncesi mevzuata göre inşa edildiği bilinmektedir. Özellikle büyükşehirlerde toplanma alanlarının imara açılması, riskli yapı tespit süreçlerinin yavaş ilerlemesi ve güçlendirme desteklerinin yetersizliği ciddi endişe yaratmaktadır.

Deprem gerçeği karşısında merkezi idarenin hazırlık kapasitesinin, denetim mekanizmalarının ve bütçe önceliklerinin şeffaf biçimde ortaya konulması kamu yararı açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

1) 2025 yılı itibarıyla Türkiye genelinde deprem riski yüksek illerde bulunan toplam yapı sayısı ve riskli olduğu tespit edilen yapı sayısı kaçtır?

2) 1999 yılı öncesinde inşa edilmiş yapı sayısı kaçtır? Bu yapılardan kaçında sağlamlık analizi yapılmıştır?

3) Son 3 yıl içinde riskli yapı tespiti yapılan, yıkılan ve yeniden inşa edilen bina sayısı kaçtır?

4) Deprem toplanma alanı olarak belirlenen alan sayısı kaçtır? Son 10 yıl içinde bu alanlardan imara açılan veya vasfı değiştirilen yer olmuş mudur?

5) Kamu binaları, hastaneler ve okulların depreme dayanıklılık testleri tamamlanmış mıdır? Dayanıksız olduğu tespit edilen kamu binası sayısı kaçtır?

6) Büyükşehirlerde yaşayan nüfus dikkate alındığında kişi başına düşen toplanma alanı miktarı uluslararası standartların üzerinde midir?

7) Deprem erken uyarı sistemi kurulmasına yönelik ulusal ölçekte bir çalışma yürütülmekte midir?

CEVAP

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında vatandaşlarımızın talebi üzerine veya aciliyet durumuna göre Başkanlığımızca/İdarelerce re'sen riskli yapı tespitleri yapılarak, tespit işlemi kesinleşen yapıların tahliyesi ve yıktırılması sağlanmaktadır.

Bu bağlamda, 6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2012 yılından 01.01.2025 tarihine kadar; tüm Türkiye genelinde zikredilen Kanun kapsamında 927.008 adedi konut ve 151.474 adedi işyeri olmak üzere toplamda 1.078.482 adet bağımsız bölüm içeren 289.953 adet yapı için riskli yapı tespiti yaptırılmıştır.

Ayrıca, tüm Türkiye genelinde son 3 yıl içerisinde 6306 sayılı Kanun kapsamında, 414.606 adedi konut ve 70.613 adedi işyeri olmak üzere toplamda 485.219 adet bağımsız bölüm içeren 78.761 adet yapı için riskli yapı tespiti yaptırılmış, bunlardan 294.002 adedi konut ve 50.021 adedi işyeri olmak üzere toplam 344.023 adet bağımsız bölüm içeren 63.437 adet riskli yapı yıktırılmış olup, yıktırılan yapıların yerine 232.526 adet bağımsız birimin yapımı sağlanmıştır.

Bakanlığımızca 12 Haziran 2003 tarih ve 416 sayılı genelgemizle bütün kamu kuruluşlarına binaların depreme karşı rehabilitasyonu için gerekli ödeneklerin birim maliyetleri iletilerek, bu ödeneklerin Bakanlığımız bütçesine aktarılması durumunda depreme karşı inceleme ve gerekiyorsa güçlendirme çalışmalarının Bakanlığımızca yürütülebileceği bildirilmiştir. Bu genelgemizi takiben Millî Eğitim Bakanlığı, Kredi ve Yurtlar Kurumu, İçişleri Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müd. vb. kamu kurumları tarafından gelen talepler üzerine adı geçen kurumlara ait binalara yönelik güçlendirme çalışmaları yurt çapında yürütülmüştür. Bu kapsamda Türkiye genelinde bugüne kadar toplam 3267 adet kamu binasında (5,691,695.20 m^2) deprem dayanımlarının belirlenmesi ve gerektiğinde güçlendirme projelerinin hazırlanması çalışmaları Bakanlığımız koordinasyonunda yapılmış olup, halen kurumlar tarafından talep edildiği takdirde Bakanlığımızca bu çalışmalar yürütülmektedir. Diğer yandan, bazı kamu kurum ve kuruluşları da geçen zaman içerisinde Bakanlığımız dışında kendi bünyelerinde veya valilikler kanalıyla deprem inceleme çalışmalarını.